

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Províncies un mes. 0'25 Ptas.
Estranjé un any. 8'00 "
Número corrent. 5 cents.
No retornám ets originals.

Direcció y Redacció: Arabí 6--pral.
Buzón: Kiosco de G. Lirola.--Borne

Directó: **ES MASCLE ROS**

SETMANARI BILINGÜE INIMICH DE SES PENES Y AMICH D'ES BON HUMÓ

Finuncis a n'es «FOCH Y FUM»
(Per setmanes y amb variació)
Plana entera (prosa o vers): 100 Ptas.
id. mitja. 60 "
id. cuarta part. 35 "
Versos de 10 retxes. («decima») 2 "
id. id. id. 5 id. (quintilla). 1 "
Amb prosa canca centims per paraula.

(Tirada: 3300 exemplars)

Fent de llemuga taurina per inca

Sa becerrada d'es día de Sant Pera

Convidat barbonament per telefono, divenres de capvespre agaf una segóna de sis vellóns, y partesch cap a Inca arribant tan aviat com es tren. (¡Cosa rara!)

A s'estació estava estibat de jent que m'esperava.... (no a mi) cualca amich o conegut per aná a n'es toros.

Dins sa Ciutat Inquera sa respirava ambiente toreril y arte coleitudo (no kuletudo com diu un sulle-rich fabricant de rodets, rollos y etc. etc.)

Por ahí a les quatre y cuart, comparagueren devant es «Círculo Instructivo», ses femenines belleses que havien de presidir sa becerrada, (amb mallorquí sa B. tancada,) les quals dins cochés adornats amb mantones de Manila, unes vestides de manolas y altres de pajeses, formaven una especie de embajada taurómaka, ja que elles representaven amb conjunt, lo mallorquí y lo sevillano. (No vos cregueu que ses sevillanas fossen mes falses que ses mallorquines ja que sa dona no es com es duro, pues a sa femenina moneda la poreu tirá tranquils dins es calaix sense mirarlé, que si n'hi heyá cap que fassa mal só, no es que sia dolenta, pot tení fuy, pero.... passa. Es moneda corrent que hasta es mateix caixé d'un Banch d'Espania no hen refúa cap en no essé que sia fabricada abans de l'any 1850.)

A n'es toros falta jent y es Barbó que es un homo que no te barrera, vá a sa taquilla, na compra dues y una perhóm. (Ja tenim barrera tots dos.)

Entram a dedins y per entrarí, no tengerem mes remey que antes essé a defora (por supuesto) y entre pitjada y altre pitjada y sua fent s'obligació, entrá tot.... aquell gentío que s'acaramullava a sa porta d'entrada pensant no esserí a temps.

Encantat vatj quedá de veure es bon gust en que era adornat es redondel qui amb serradis de varios colós, formava s'escút d'Inca y una inscripció que deya: «El Círculo Instructivo a los pobres de Inca.»

Cogiditas del brazo, devallarem (vuy dí devallaren) ses presidentas a n'ets acords d'un majistral paso-doble y sa doná principio a la lidia.

Obrin es toril y fet una fiera es primé toro trapitja s'arena, (vuy dí es serradis) y venga largas, cortas, quiebros, quebrantos y molinetes cul en terra; ses banderillas de reglament y a matar tocan.

En Morenito coge los trastos y brinda es miura (are no record bé si eren miuras o mauras) a sa Presidencia:

—Brindo tantsols per brindá.
Aquesta fiera bañada (1)
que amb sa primera estocada
por el suelo rodará.

No vá essé profeta, pero molt abans d'arribá a ses 144 estocadas, (dotse dotsenes) es bou ja era mes ximple que un caragol. Era mort; bon repós y bon remey.

Surt es según bicho el cual era mascle (no rós.) Cuatre dotsenes de capas, moltes banderillas y a la suerte suprema.

Es jermá de sa pajeseta agafa es mobiliari y brinda amb veu personal. (2)

—Aquest bou es molt xaréch
mes jo se pegá sabrades (3)
y amb un parey d'estocades
quedará fet un bistéch.

Efectivament era un bañut (es bou ¿eh?) d'aquells caparruts que consenten viure malament antes que morí amb comodidad (sobre un lecho de serrin.)

(1) (Es bañada perquè te bañas.)
(2) (Dich veu personal, perquè un lloeti vahinat nostro, aplaudia amb ventosidades. ¡Mal viatje es llegim.)
(3) (Dich sabrades per no repetí sa consonant estocades. ¡Que se jo si es qui brinda ha estat per Madrid amb viatje de recreo! No fasséu comentaris.)

Entre estocada y altre, n'hi endeviná una devés s'a-siento que si es pobre bou hagués estat sabaté hauría hagut de renunciá s'ofici, però a la fi li toca un nirvi, (ino es nirvi!) cau es bou y llueven aplausos.

Surt el último de la tarde y fa adesada jeneral, capas, banderillas y a matá que es fa tard.

Es fuy de s'hompere y sa mare, qui segóns mos te promés que quant sa casi una jermana seua (si la té) éll será cuñat, agafa sa muleta (no sa crossa) y a brindá ballant, ballant.

—Si no el mat amb estocades
y amb so ponírló m'apir,
a tots junts vos assegur
que el mataré a mossegades.

A sa primera estocada l'hey endossá a ses costelles, que sens dupte li tocá es birba, y si es descuida li surt s'espasa per Cas Canonjes, altre estocada y al fin, muere el bicho.

Ovación y tirón de oreja. Amb resumen. Tres bous morts y molts de toreros vius.

Sa capea de diumenje

Diumenje horabaixa despues d'es succulent banquete que doná es «Círculo Instructivo» ¡vaje un banquete! (segóns digueren ets altres perque jo no hey estava convidat,) tengué lloch sa capea d'un bicho amb mes coneixament que es qui el toreava. Eren davés trescents toreros valents contra un bou covart y qui no ha vist es Barbó toreant de rodillas y de molt enfora a n'aquell pobre mártir. ¡Pobra bou! Ni feren mes que no en passá Cristo a n'el Calvari;

ses oreyes li estiráren,
es pel, sa coua, es bañóns
y altres que no es conformáren
li estiraven es.... roñons. (4)

Valga que es crescut Domingo sa competí d'éll y amb una cachetada el tragué de pena.

Es vespre a n'es cine acompanyat de D. Toni el americano (5) vatj tení s'honor de veure dormí y senti roncá es simpatich Ramón, el cual duya una màniga d'es jac blanc amb tacas vermeyes y estich segú que no era sanch de bou.

Ell ja sap de que eren y jo també, però no heu vuy dí, perque no fos cosa que li caigués malament. Qui heu vol sebre que l'hey demani a éll.

ES MASCLE ROS.

De s'excursió a Barcelona

En Jaume es barbé no hey havia estat may y ja haguenthó vist tot, quant regresá a Palma heu contava a s'atlotá fent espants.

—¡Si haguesses vist el Tibidabo! ¡Es micos d'el Parque! ¡El Paralelo! ¡El Pla del ós! ¡Es carré de Mitj día! ¡El Saturno! ¡En Tofol Colón!

—Escolta; (interrumpí s'atlotá) ¿qui es aquest Tofol Colón?

—Un bergant de bronso que te un dit d'un pam y mitj de llargari y com es bras de gruiyat.

—¿Y saps cert que es un dit? Que tenga aquesta llargari y aquesta gruixa, jo ja calcúl que puga essé.

—Peró.....

—No heyá però que valga. Deu m'hen allibér.

CAP VERJO

D'Inca

Sesió 27 Juny 1918.

Asisteixan el S.º Batle y vuit companeros de Consistori. Sa dona lectura a s'acta anterior y el S.º Truyol

(4) (Aquest bou era mascle de bon de véres, pues si te sort d'essé famellá, no se lo que li haguessen fet.)
(5) (Li dich americano perque duya americana.)

notand que deixa de constá a sa mateixa, s'erta protesta formulada per éll, fent referenci a paraules mals sonands pronunsiadas p'es S.º Concejal D. Ramón Reus manifesta li interesa una adisió en tal sentid y despues de sa intervensió de varios seños Concejals axi queda acordad assent luego firmada.

Despues nostro Alcalde esposa a sa resolusió d'es Consistori, una petisió de s'erta empresa, solisitant una subvensió encaminada a abaratá ses localidades de sa Plassa de Toros p'es día de sa funsió que amb obsequi a los patróns Abdón y Sen-nen pensan celebrá aquest any ets inqueros.

Despues de sertas discusions, los Seños Amenguaj y Morey en pró y el S.º Fiol en contra, queda acordad passí a estudi de sa comisió de Festas.

Venan finalment asuntos de escasa importansi a resolldre haguenti unanimidad de paré, deslisantsé tot pacificament y no habiendo mas asuntos a tratar se levanta la sesión.

BARBÓ

Bienvenido D. Juan

P'es periodichs locals (órganos d'es locos) m'he enterat que dilluns dematí regressá vosté de Madrid acompanyat de D. Jaume Ferré (supós que no deu essé es de Sa Drassana.)

Segurament extrañá que no l'esperás jo a n'es Moll, però ets Inqueros na tenen sa culpa ja que ma forsaren (¡Uey!) y no hem dexaren devallá fins dilluns amb so tren de les 9.

Ma dispensi per aquest pich y un'altre vegada..... sucxhirá lo mateix.

Si m'ha duit cap regalo de la Villa y Corte, el m'enviy entradeta de fosca y d'amagat d'ets altres per no doná que xerrá, y si no m'ha duit res, m'ho enviy quant tenga gust y si heu veuen que heu vejín.

Es seu Vahinat MASCLE.

Plaza Palou y Coll (Esq. St. Esperit.)

Tant per fe un beranarillo
com per menjá una paella,
com un rostid de porssella
com un flambre de llomillo,
com per fé un bon soparillo
es puesto mes oportí,
es que mes netedad du
y es mes adecuat del día
bo, fresch y amb economía
es sa «Fonda d'el Perú.»

ESTELLICONS

Llmosna a n'es pobres

De s'acreditada tenda «Beato Ramón Lull» vulgo «Can Ventura», reberem cinch bonos de pá, els quals repartirem entre ses persones mes necesitades que mos frecuenten.

Cors tant jenerosos no s'hen troben a cada passa, per mes que dits actes acrediten sa persona que desinteresadament los realisa.

De Lluchmajó

Per auuncis, es dos qu'han posats un palmesano de Palma y un andalús de Porreras a sa casa que fa esquina en sos carrés de Gracia y Orient.

A continuació van es dos auuncis de referenci sense afegi punt, ni coma, ni acento.

«Se compran Lanás de a—2—Pesetas chasta 5 el kilo y Metales de Todas clases y Algodon Viejo Trapos de Lana y de Toda clase y Papel.»

«Se compran Lanás de Colchon de—2—P. Ata el kilo y Trapos de toda clase Papel a 20 centimos kilo y Botellas Basias.»

NOTA: Hey ha que fe constá qu'es trabay mecánic d'aquests cartells, no está a s'altura de sa redacció; y, ademes, qu'entre cartell y cartell media una creu de pedre d'uns 3 1/2 ms. (1) d'altari.

(1) Aquesta creu hey es d'es temps de ses bruxes.

Cuant a una vila li donen per R. O. es titol de Ciutat y ademes d'axó té un Alcalde, encare qu'accidental, en lentes d'or iquina passe mes llarga que dona *hacia el Por greso!*

Bando d'Artá

Tatari... tari, tari, ti, ti, ti...
Sa fa present a tots aquells que are fa quatre anys pertenesquen a n'es «Centro Instrucció y Recreo» que sa va disoldre per foras majors atropellament, que avuy te ses portes ubertes a n'es mateix local, («Teatro Mas») p'es qui novament vulga allistarsé y apoyá es seu desarrollo social; a mes, quedau tots convidats a sa reunió de diumenje a les 4, per parlá d'es programa que s'ha de seguir, y si «Llevant» vol enviari cap *reboté* per fé sa reseña, li guardarem una cadira a sa tribuna de sa Prensa!
No s'invita particularment.

NOTA: Referent a «Minerva» la despreciam que ja es sa galdada mes grossa que es pot pega a una institució que pregoná lo que desconeix.

Contrabando d'Artá

Dijous cuant s'apagá s'electricidad, devés es recó de sa Central vatj veureri dues fujitivas sombras y d'es cap d'un rato havent sentits *gritos suspirantes* de: «¡Ay Miquelet! ¡Calla Marieta que no será res! M'hi vatj arramba y amb veu *comadronil* dich: «¿Que necesitau ajuda?»
Sense contestarmé partiren un per cada banda.
¡Quina jent mes poch cumplida!

De Buje

Sor Maria:—Estich d'el tot empipada. Aquestes caps buits de coristes, amb mitj any que fa que ensayen encare no saben entoná el *padrenuestro* y es diumenje d'es *Ilenaso*, m'han fet sa gran buñolada.
Sa Famella Rotja.

Ja s'ha publicat «Mestre Tiá Trobiguera» xistós y nou monólech d'«*Es Mascle Ros.*»

Des barrio Putxero

Pareix que poch l'ha alterada a sa madóna d'es cantó sa fuita d'es seu homo, pues are enloch de tenirne un hen te dos; un de tenre y un empés.
Valga que es sorda, pues si arriba a teni es sentits....

Dos bergants ella te a l'orde y encara heu troba molt poch.
¿De que será aquesta sorda que essent veyá es pega foch?
Sociedad Jap, Boñ, Måleta y C.

Parts y cuarts d'es Barbó Inquero

Es *Barbó*, de tothom parla menos d'es *Fusté Grás canario*, qui es cuida mes de marmulá es vahnats y censurá ets *amorios* que de du pá a caseva.
Si es *Barbó* no procura *foquifumarlo*, el *foquifumarém* noltros traguent a rotlo ses seues hazañas juveniles cuant pescava es forats.

Varios suscriptos.

Preguntas alaronerés

A mestre *Sión* referent a n'es Foch y Fum.
Aquest setmanari, que es moral o immoral?
A n'es *Lleñyaté*, anónim.
¿Sabeu perque es que mestre *Sión* fa tres setmanes que no fa propaganda? ¿Que ja sa llevada sa careta? Necesit contestació.

A n'en Rocamble: (De s'Arraval.)

El felicit p'es bon cap que té, però el censur per ses mentides que enflocá.
Ses meues vahnades feren molta bulla sols de veure que encare tench humó per visitá ses *fronteras Elenicas* de per Plassa.
Un altre vegada seño *Rocamble*, procuri enterarsé milló abans d'escriure.
Y si dimars vol veni a un altre que n'hem de fé, que m'ho notifiquí a mi y ja l'hey apuntaré.
Kaiser Pierrot.

Per s'Ajuntament de Felanitx

Es nostro anti-higienich Ajuntament, serca infectá Felanitx y que muriguém d'epidemia com a ratas.
Aquella siqui, aquella algo embassada, aquell foc d'infecció que veureu sortint de Felanitx anant a Palma, alló ha d'essé es *verdugo* que ha de posá fin a sa vida d'es moradós Felanitxés y o be s'Ajuntament que voti un presupost per comprarmós *cascos* que mos alliberin d'aquests gasos asficiants, o que higieniqui dita siqui, de lo contrari si s'Ajuntament no passa sa granera per sa siqui, noltros la passarem per s'Ajuntament.

De Santa Eugenia

Tenim un jove, de nom Toni, qui acaba d'arribá de France. Un *tanjá* afrensésat, alegre y xistós com un Pierrot y sá com un grá de magrana. Noltros, ben cert, mos creiem venia per casarsé, però ha caigut en mans d'aquest arpia (qu'en dies de festa, renou y mú-

sica mos sap tocá es platillos)... y lo de sempre, ¡ja no es nostro! el mos ha prés com a tots ets altres y no mos demana per festetjá.

No comprenem de quins medis usá per conquistá es masclet perque si los coneguesem ja seriam casadas totes.

¿Qu'ets homo y dóna com en Nicolau Marieta de Palma, y los donas gratis lo que noltros no los volem dá a no ser per via de matrimoni?

Si es axí, retirat perque ets vey y gris. D'aquesta manera mos farás lloc a noltros que lo que mes tenim es gana de casarmós.

Y te convé canviá de sistema y de remey; o sino henrás de xupá cuant tu ta vulgas casá un rollet com es que t dá aquell jove de Consey.

Sa vahnada de Sa Costa (Cova Rossa.)

Entre amigas

—Tench es peus tots escaldats que tantols no puch da passa y no es que camini massa per tenirlós tant suats.

—Creumé; p'es peus delicats, no etsisteixen pells ni pelles, unes sabates d'aquelles taconet forrat de LONA que per poch dobbés les dóna sa tenda d'en ESTABELLAS.

Plassa de Sant Antoni N.º 8

Es fané; no heyá remey. Es lo que no heu somiat may pinta de blanch y vermey es costat de «Can Consey» molt económich en GAY.

¡Fora rosari Consistorial Alaroné!

Compañys anónims: Amb molt d'entusiasme m'ha via proposat complaurerós (sense mereixeró) però sa caló venguda depressa, m'impedeix treure trastos veis a defora, y ses sesiones secretas no me permeten imitá es *Barbo*, axí, que fins que sa civilisi es nostro Ajuntament, no ma demaneu res mes; qui heu vol sebre que hey vaji o que hey enviy en *Sión*, que té pocas feines, que es especialista amb moralidad y s'enten de tot amb ajuda.... d'es qui l'any qui vé el podrán fé Alcalde amb bé de s'Humanidad.

Alaró 2 de Juliol de 1918.
Corresponsal.

De Campanet

Es tallé de Can Perol, es un niu de murmuracions y de maldad, sinó que parli na Coloma y sa mare a les quals sense jo haverlés *fet res*, (dich axó perque mestre Biel no prengui *celos*) ma volen tant de bé que si es tornasen corps aviat ma veurieu cego.

Un poch menos de beatum, un poch menos de marmulá y un poch mes de vergoña.
Per acaba les diré amb tota sinceridad que es qui s'article ha posat viu també a n'es seu carré.

Es Sultán de Puigpuñent

Es nostro *Sultán (Panxeta)* ha convertit es poble amb un *Harem* y te mes *odalisca* que *Muley Hafid*, (Traduít amb mallorquí vol di «*Mul d'es Frit.*»)
Sempre seguit está fent *duos* y no fa *tercetos* perque es qui fa tres fa nosa.

Una pobre *odalisca*, rebé una bona pelliça d'un jermá seu, per haverlé trobada amb en Panxeta practicant sa tabla de *multiplicá*.

Alerta *Sultán*, que d'aquestes tupades tu n'ets es causant y es milló día, trobarás sa llosa parada, sense darten conta hey quedarás devall y.... cuant el Cel está ennigulat d'agravis, solen ploure garrotades.
P'en Periquet es barbó o cafeté

Cuant tornin veni *gorreros* a visitarié procura no durlós tanta *cañila* perque despues sa posen a parlá es cubano y tant a n'en Juan d'es farol com a n'en Titta Rufo s'adrogué, poch los basta per veure el Mon dant voltes y considerantlo una baldufa, élls s'esmolen es ferro y ballen de capoll.

Detective Barbieri.

Frit variat Pontdinquero

N'hi hagué que anaren a fé de seño amb s'excurisi a Barcelona de s'Asistencia Palmesana, y per economiá s'hen dugueren pá amb butxaca y sobrasada amb talésh.

N'hi ha haguts que han anats a Sant Marsal amb so carro d'en Perico, que han trobades atlotés p'es ca-

mí, les han fetes pujá y les han volgut pendre mida per unes guarnicions interiós,
Hasta en *Xim* tragué una trobiguera de dins sa graixonera igualment que en *Vergueta* qui volia hipotecá es pisos femenins que viatjaven amb carro.
¡Si na Perica heu sap! ¡Pobre Perico!

LOZA Y CRISTAL
LOZA Y CRISTAL de primera sent tot objectes finíssims que los ven tant baratíssims que es pot dí una friolera ja que allá ompliu sa panera de superió material, amb un sensill capital que ni siquiera fa vasa.... Es «LA CARTUJA» sa casa milló per LOZA Y CRISTAL.

De Binisalem

Dirijit vá a n'es dueño d'es Casino.
No sieu tant xerradó y embustero, no diguen que si no fereu jelat va essé perque jo devia es jel ja que axó son escuses de mal pagadó. No vuy que vos pagueu cap deute d'es que jo no tench pendants, lo que desitj es que no marmuleu ses persones que com jo poren aná cara alta per tot y d'avuy endevant, sense deure res a ningú puch cridá fort:
¡¡Heladito!! ¡¡Frisca!!

Pedro Moyá (a) Verga.

De San Llorens

A n'es carré d'es Pou vey hey abita un jove ja granedet y un altre pollo que es viuó que per mes señas te una... criada.

A n'es fedrinardo li valdria mes aixi com sa cuida de si afillám o si dejorn mos colgám, valdria mes dich sa cuidas des cine que fan per devés caseva cuant ell no hey es y aixi no donaria motiu a n'es vahnats a mirá p'es forat d'es pañy cuant senten renou y veuen lo que no dich.

Un vehinat.

Una pregunta putxera

Escolta Francisqueta de ses Corralasses, ¿que ta fé el amor cap hortolá per Sant Pera que ta dedicares a doná carabasses?
A buen entendedor pocas palabras bastan.

Couplets de SOCH Y FUM

Diari y setmanari
(PARTS Y CUARTS)
Música de «*Ja Ríngat*»
(*La Úllima Hora toca el bombo. La Almudaina el saxofón y correo de Mallorca toca muy bien el violón.*)

Es Governadó ha dat orde.
Liberanos Foch y Fum.
Que es pregóns estafolaris d'aquests setmanaris perdin tal costum.
¡Xim! ¡Xim!
Callarán es setmanaris perque a n'es *barruts* les cou y en canvi tots es diaris seguirán moguent renou.

ES MASCLE ROS

Couplet per la setmana qui ve: «*ES MOIX NEGRE DE NA PACA.*» Música de «*Margari-ta.*» (*Apa noi si vas calent.*)

Pregó per la setmana qui vé

¡Es Foch y Fum!!
Amb so procés d'en *Verga* y es *Mascle Ros*, amb so lío d'es carré de sa Fábrica, amb so couplet d'es moix de na Paca, amb sos ous de na *Guidoya* y.... amb tot lo que hey han posat.
¡Foch y Fum!!